

Η χρήση του ΕΛΛΑΚ στην εκπαίδευση: Εμπειρίες και καλές πρακτικές

Η χρήση της πλατφόρμας moodle στη διαδικτυακή
επιμόρφωση των εκπαιδευτικών από το
Διορθόδοξο Κέντρο της Εκκλησίας της Ελλάδος



Ιωάννα Κομνηνού

1. Διαδικτυακή εκπαίδευση, και η εφαρμογή της στην Ελλάδα από το ΔΚΕΕ (1/5)

Τις τελευταίες δεκαετίες η ραγδαία ανάπτυξη της ψηφιακής τεχνολογίας, και η ακόμη πιο πρόσφατη ανάπτυξη του Διαδικτύου, οδήγησε σε ενθουσιώδεις προσδοκίες ότι η τεχνολογία μπορεί να προσφέρει, σχεδόν χωρίς κόστος, εκπαίδευση για όλους.

Οι προσδοκίες από τις ΤΠΕ επεκτείνονται και στην ανανέωση της παραδοσιακής εκπαιδευτικής διαδικασίας, η οποία στις μέρες μας διέρχεται σοβαρή κρίση, ως προς την αποτελεσματικότητα και την επάρκειά της.

Αν σε αυτά προστεθεί και η στροφή προς τη δια βίου μάθηση, και τη δυνατότητα υποστήριξης μιας τέτοιας διαδικασίας από τις ΤΠΕ, γιατί το Διαδίκτυο δίνει τη δυνατότητα να μάθεις «στο χρόνο που θέλεις στην ποσότητα που θέλεις και όσο χρειάζεσαι», αντιλαμβανόμαστε ότι οι προσδοκίες είναι ακόμη υψηλότερες.



1. Διαδικτυακή εκπαίδευση, και η εφαρμογή της στην Ελλάδα από το ΔΚΕΕ (2/5)

Είμαστε, δηλαδή, μπροστά σε μια πραγματική επανάσταση στον χώρο της εκπαίδευσης.

Είναι όμως έτοιμοι οι φορείς της κατάρτισης έτοιμοι για κάτι τέτοιο; Πέρα από τον ενθουσιασμό, τις δυνατότητες και φυσικά την αίγλη που συνοδεύει μια τέτοια διαδικασία μπορούμε να διοργανώσουμε κάτι τέτοιο χωρίς να αναλύσουμε το ποιοι, που, πότε και γιατί; Αν δεν υπάρχουν τέτοιες αναλύσεις, τότε μπορούμε να κάνουμε λόγο για πιθανή αποτυχία και απογοήτευση.

Στην Ελλάδα η διαδικτυακή εκπαίδευση, σε ό,τι αφορά την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Παρά τις διαπιστούμενες ανάγκες και τις δυνατότητες που προσφέρει το Διαδίκτυο, κανένας φορέας δεν έχει προχωρήσει στον σχεδιασμό ενός ολοκληρωμένου πακέτου επιμόρφωσης που να στηρίζεται και να αξιοποιεί το Διαδίκτυο.



1. Διαδικτυακή εκπαίδευση, και η εφαρμογή της στην Ελλάδα από το ΔΚΕΕ (3/5)

Το Διορθόδοξο Κέντρο της Εκκλησίας της Ελλάδος (στο εξής ΔΚΕΕ), σε συνεργασία με το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο που πρόσφερε την τεχνική υποστήριξη, και υπό την αιγίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, το 2009 κατήρτισε πρόγραμμα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών με αντικείμενο τις νέες παιδαγωγικές θεωρίες και τις Νέες Τεχνολογίες.

Το πρόγραμμα επιμόρφωσης βασίστηκε σε έρευνες που είχαν γίνει για τις ανάγκες των εκπαιδευτικών που εμπλέκονται σε ευρωπαϊκά προγράμματα, αλλά και σε εφαρμογές της διαδικτυακής επιμόρφωσης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.



1. Διαδικτυακή εκπαίδευση, και η εφαρμογή της στην Ελλάδα από το ΔΚΕΕ (4/5)

Το πρόγραμμα διαδικτυακής επιμόρφωσης διακρίθηκε σε τρία στάδια/επίπεδα, αντίστοιχα με τη διάρκεια και τις απαιτήσεις των μαθημάτων.

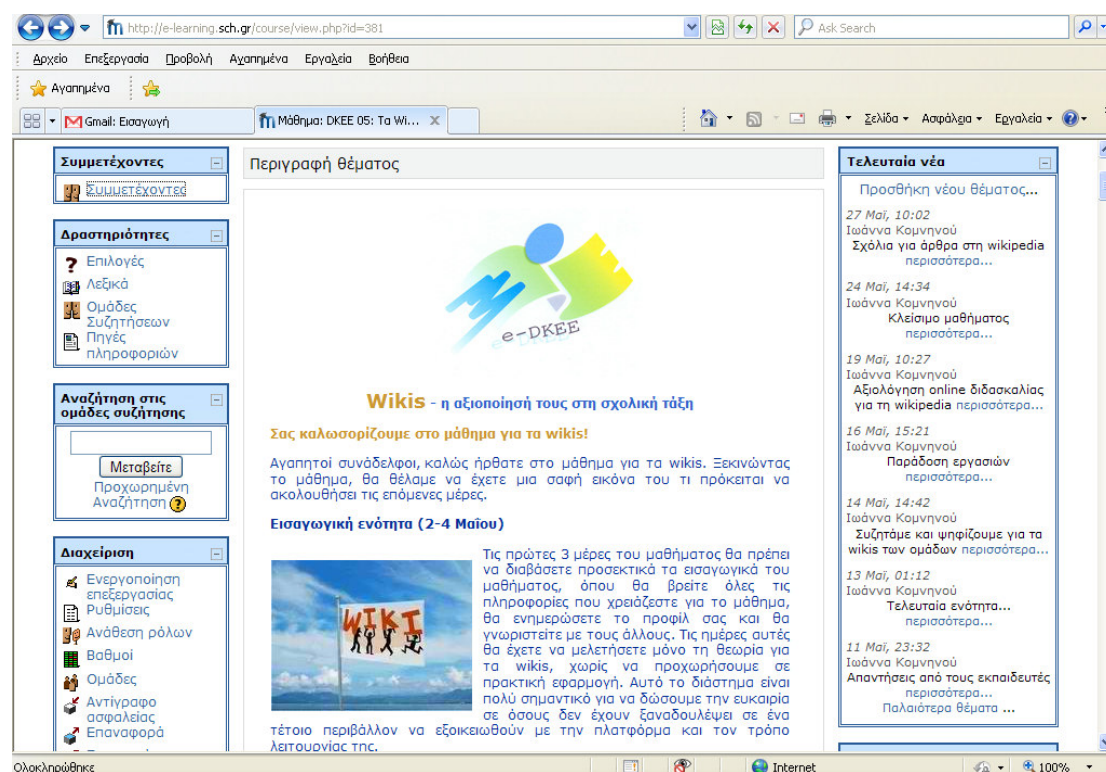
Στο πρώτο στάδιο, που βρίσκεται την παρούσα στιγμή σε εξέλιξη, προβλέφθηκε η διδασκαλία έντεκα (11) αντικειμένων: 1. Τα ιστολόγια (blogs), 2. Wikis, 3. Παρουσιάσεις, 4. Authoring tools, 5. Δημιουργική χρήση των media, 6. Podcasting, 7. Νέες παιδαγωγικές θεωρίες και εργαλεία μάθησης, 8. Web 2.0, 9. Νέες τάσεις και προοπτικές στο eLearning. Το παιδαγωγικό παιχνίδι, 10. Διαδίκτυο: αξιοποίηση στη διδακτική πράξη, κανόνες καλής συμπεριφοράς και ασφάλειας, 11. Τα διαθέσιμα σχέδια εργασίας στο μάθημα των Θρησκευτικών.

Τα μαθήματα διαρκούν 10-15 ημέρες και σε κάθε μάθημα λαμβάνουν μέρος 100 επιμορφούμενοι. Οι αιτήσεις συμμετοχής έχουν ξεπεράσει τις 1200.



1. Διαδικτυακή εκπαίδευση, και η εφαρμογή της στην Ελλάδα από το ΔΚΕΕ (5/5)

Τα μαθήματα διαρκούν 10-15 ημέρες και σε κάθε μάθημα λαμβάνουν μέρος 100 επιμορφούμενοι. Οι αιτήσεις συμμετοχής έχουν ξεπεράσει τις 1200.



The screenshot shows a web browser window with the URL <http://e-learning.sch.gr/course/view.php?id=381>. The page is titled "Μάθημα: ΔΚΕΕ 05: Τα Wi...". The main content area features a logo for "e-DKKE" and the title "Wikis - η αξιοποίησή τους στη σχολική τάξη". Below the title, there is a sub-heading "Σας καλωσορίζουμε στο μάθημα για τα wikis!" and a paragraph of text. A section titled "Εισαγωγική ενότητα (2-4 Μαΐου)" includes a small image of a sign that says "WIKI" and a paragraph of text. The right sidebar contains a "Τελευταία νέα" section with several news items, each with a date and time, and a brief description. The left sidebar contains a "Συμμετέχοντες" section, a "Δραστηριότητες" section with links like "Επιλογές", "Λεξικά", "Ομάδες συζητήσεων", and "Πηγές πληροφοριών", an "Αναζήτηση στις ομάδες συζήτησης" section with a "Μεταβείτε" button, and a "Διαχείριση" section with links like "Ενεργοποίηση επεξεργασίας Ρυθμίσεις", "Ανάθεση ρόλων", "Βαθμοί", "Ομάδες", "Αντίγραφο ασφαλείας", and "Επανάφορα".



2. Η χρήση του moodle την επιμόρφωση του ΔΚΕΕ (1/4)

Moodle είναι το ακρωνύμιο του Modular Object- Oriented Dynamic Learning Environment και δημιουργήθηκε από τον Martin Dougiamas

Το Moodle είναι:

- ✓ ένα σύστημα διαχείρισης μαθημάτων (Course Management System – CMS),
- ✓ ένα σύστημα διαχείρισης μάθησης (Learning Management System - LMS)
- ✓ ένα σύστημα εικονικής μάθησης (Virtual Learning Environment – VLE)



2. Η χρήση του moodle την επιμόρφωση του ΔΚΕΕ (2/4)

Το Moodle παρέχεται δωρεάν ως λογισμικό ανοικτού κώδικα (GNU Public License) και μπορεί να τρέξει σε οποιοδήποτε σύστημα που υποστηρίζει PHP, ενώ έχει τη δυνατότητα να συνδυάζεται με πολλούς τύπους βάσεων δεδομένων (MySQL).

Στηρίζεται στις Κοινωνικογνωστικές Θεωρίες Μάθησης και ειδικότερα στη κοινωνικοπολιτισμική θεωρία του Vygotsky.

Μέσα από το περιβάλλον του Moodle επιτυγχάνονται κοινωνικές αλληλεπιδράσεις, γιατί υποστηρίζει κοινότητες σύγχρονης και ασύγχρονης συνεργατικής μάθησης.

Η εφαρμογή υποστηρίζει την «εξατομικευμένη μάθηση», επιτρέποντας στους εκπαιδευτές να προσαρμόσουν το μάθημά τους με βάση τις ατομικές ανάγκες των εκπαιδευομένων.



2. Η χρήση του moodle την επιμόρφωση του ΔΚΕΕ (3/4)

Κάθε χρήστης μπορεί να επιλέξει τη γλώσσα του γραφικού περιβάλλοντος της πλατφόρμας.

Οι εκπαιδευτές μπορούν να προσθέσουν ένα "κλειδί εγγραφής" για τα μαθήματά τους έτσι ώστε να αποτρέψουν την είσοδο σε μη επιθυμητούς χρήστες.

Ένας λογαριασμός διαχειριστή ελέγχει τη δημιουργία των μαθημάτων και αναθέτει ρόλους στους χρήστες.

Τα μαθήματα μπορούν να συμπιεστούν ως αρχείο zip με τη χρήση της λειτουργίας αντιγράφου ασφαλείας.



2. Η χρήση του moodle την επιμόρφωση του ΔΚΕΕ (4/4)

Βασικά χαρακτηριστικά του Moodle είναι η επικοινωνία και η συνεργασία και η παρακολούθηση της δραστηριότητας του εκπαιδευόμενου στην πλατφόρμα.

Επιλογή μορφής μαθήματος, όπως η εβδομαδιαία, η μορφή θεμάτων ή η κοινωνική μορφή.

Ποικιλία δραστηριοτήτων: Φόρουμ, Κουίζ, Λεξικό, Πηγές Πληροφοριών, Επιλογές, Έρευνες, Εργασίες, Δωμάτια συζήτησης, Εργαστήρια.

Ομάδες: εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενοι μπορούν να συμμετέχουν σε μία ή περισσότερες ομάδες.



3. Η ενεργός εμπλοκή των εκπαιδευομένων στη μάθηση (1/2)

Από πολλές απόψεις η online μάθηση δεν διαφέρει από την παραδοσιακή, γιατί οι διδακτικές προσεγγίσεις, που εφαρμόζονται στην παραδοσιακή διδασκαλία εφαρμόζονται και στη διαδικτυακή, με ανάλογα κάθε φορά αποτελέσματα.

Επειδή η μάθηση είναι μια ολιστική προσέγγιση, κάτι που σημαίνει ότι οι μαθητές θα πρέπει να εμπλακούν τόσο γνωστικά όσο και συναισθηματικά στη διαδικασία, εφαρμόστηκαν μέθοδοι διδασκαλίας που να προκαλούν την συναισθηματική εμπλοκή και προσήλωση στη διαδικασία της μάθησης.



3. Η ενεργός εμπλοκή των εκπαιδευομένων στη μάθηση (2/2)

Οι επιμορφούμενοι του προγράμματος του ΔΚΕΕ λειτουργούν σε ένα περιβάλλον που προϋποθέτει τη συνεργασία με άλλους (ομάδες εργασίας), εφαρμόζονται ανταγωνιστικές τακτικές, παιχνίδια ρόλων και προσομοιώσεις. Η μάθηση είναι μια κοινωνική διαδικασία, αλλά αυτό δεν αποκλείει την ατομική πρωτοβουλία. Έτσι εφαρμόζεται ο συνδυασμός ατομικής και ομαδικής εργασίας και τα rubrics που χρησιμοποιούνται εστιάζουν στην ατομική συνεισφορά αλλά και στη δυνατότητα συνεργασίας με τους άλλους στην επίτευξη κοινών στόχων.

Τα αποτελέσματα ήταν θετικά, καθώς το 94% των επιμορφούμενων συμπλήρωσαν τις ατομικές εργασίες, ένα ποσοστό της τάξης του 89% συμμετείχε με επάρκεια στις ομαδικές δραστηριότητες, ενώ το παιχνίδι ρόλων έφτασε στο ποσοστό του 96% συμμετοχής.



4. εξασφάλιση ποιότητας (1/3)

Όσοι ενεργά εμπλέκονται στο WBT θεωρούν ότι η ποιότητα της κατάρτισης είναι αδιαμφισβήτητη. Η αλήθεια όμως είναι ότι υπάρχει μεγάλη δυσκολία αξιολόγησης της όλης διαδικασίας. Υπάρχουν πολλές δυσκολίες για μια θετική αποτίμηση της ποιότητας, όπως:

- ✓ φτωχός σχεδιασμός,
- ✓ μικρή χρηματοδότηση,
- ✓ υπερβολικών αξιώσεων προγράμματα,
- ✓ έλλειψη ενδιαφέροντος των εκπαιδευομένων,
- ✓ υπερβολικά μεγάλος αριθμός εκπαιδευομένων,
- ✓ ο οίστρος αυτών που σχεδιάζουν στην επιμόρφωση, οι οποίοι διοχετεύουν έναν υπερβολικά μεγάλο αριθμό πληροφοριών.



4. εξασφάλιση ποιότητας (2/3)

Η ποιότητα της επιμόρφωσης εξακριβώνεται από:

- α) το βαθμό επίτευξης των στόχων, οι οποίοι πρέπει να είναι σχετικοί με το γενικό σκοπό της επιμόρφωσης, συνδεδεμένοι με τη σύγχρονη πραγματικότητα και φυσικά αντικειμενικά και εύκολα αξιολογήσιμοι,
- β) τη μαθητοκεντρικότητα της διαδικασίας,
- γ) τη διαδραστικότητα,
- δ) το ενδιαφέρον των εκπαιδευομένων,
- ε) την εξατομίκευση της μάθησης,
- στ') την αποτελεσματική χρήση του Διαδικτύου,
- ζ) την παραγωγικότητα των εκπαιδευομένων,



4. εξασφάλιση ποιότητας (3/3)

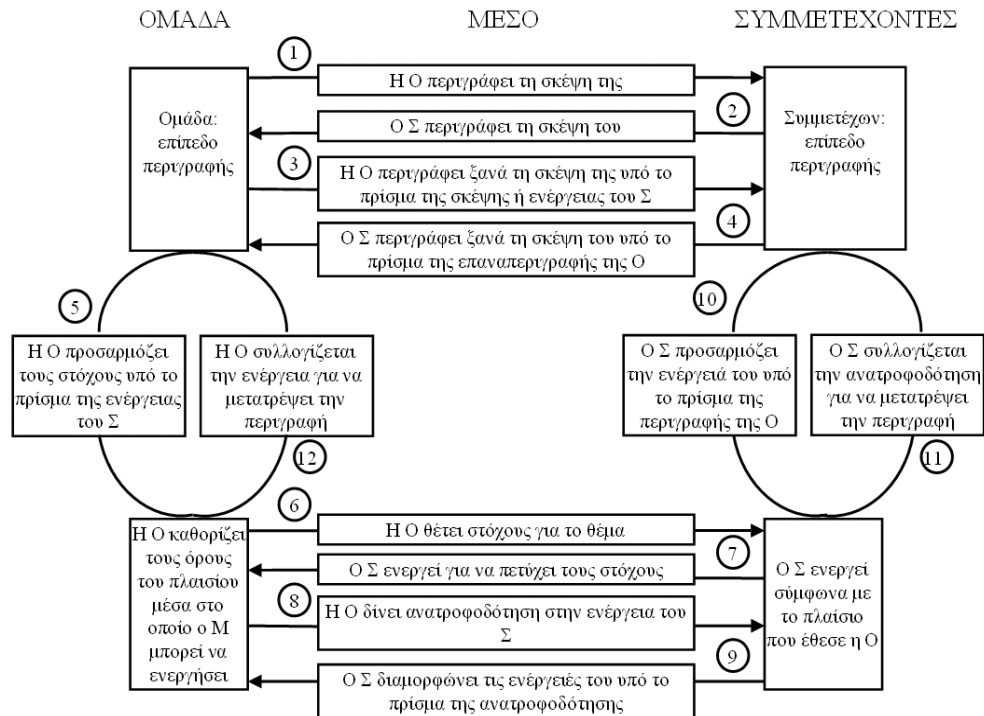
Η ποιότητα της επιμόρφωσης εξακριβώνεται από:

- η) τη δυνατότητα επέκτασης και αξιοποίησης των γνώσεων και των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν,
- θ) την ομαδοσυνεργατική προσέγγιση του μαθησιακού αντικειμένου,
- ι) τη δυνατότητα αυτοαξιολόγησης των εκπαιδευομένων και αξιολόγησης της μαθησιακής πορείας
- κ) την αποτελεσματική χρήση των Νέων Τεχνολογιών και τη θετική τους αντιμετώπιση
- κα΄) την αποτελεσματική αξιοποίηση των γνώσεων στην επαγγελματική ενασχόληση των εκπαιδευομένων.



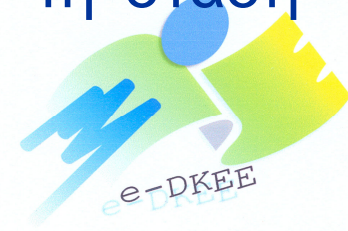
5. Μέθοδος αξιολόγησης – Μοντέλο αξιολόγησης (1/2)

Στα μαθήματα του ΔΚΕΕ χρησιμοποιήσαμε ένα σύνθετο μοντέλο ανάπτυξης και αξιολόγησης του μαθήματος. Στο νέο μοντέλο είναι φανερή η αποκεντρωμένη-ελεύθερη οικοδόμηση της γνώσης, μέσα από τη σχέση μεταξύ των ατόμων της ομάδας και της ίδιας της ομάδας.



5. Μέθοδος αξιολόγησης – Μοντέλο αξιολόγησης (2/2)

Τα μαθήματα του ΔΚΕΕ έχουν ως ακρογωνιαίο λίθο αυτές τις αρχές, καθώς: α) σε κάθε θεματική ενότητα στόχος είναι ο προβληματισμός των εμπλεκομένων για τις σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες και την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία, και όχι μόνο η καθαυτού γνώση σε κάποιο συγκεκριμένο αντικείμενο, β) η αναζήτηση της γνώσης και η επιθυμία για βαθύτερη κατανόηση προέρχεται από όλες τις πλευρές με τη συνεισφορά ειδικών γνώσεων από εκπαιδευτικούς διαφόρων ειδικοτήτων, και, γ) οι συμμετέχοντες προέρχονται από πολλά και διαφορετικά επίπεδα, ώστε να μην μπορεί κανείς να εφησυχάσει θωρακισμένος πίσω από το παραδοσιακό μοντέλο δασκάλου-μαθητή, αλλά όλοι να είναι μέτοχοι ενός άκρως δυναμικού περιβάλλοντος, όπου μετά από οποιαδήποτε ενέργεια κάποιου, οι υπόλοιποι να πρέπει να επαναπροσαρμόζουν τη στάση και τις δραστηριότητές τους.



6. Αποτελέσματα έρευνας (1/2)

Η αξιολόγηση των διαδικτυακών μαθημάτων του ΔΚΕΕ μέχρι τώρα έδειξε ότι:

- ✓ Το 81% θεώρησε ότι το πρόγραμμα ανταποκρίθηκε πλήρως στις προσδοκίες των εκπαιδευομένων και το 17% ότι ανταποκρίθηκε πάρα πολύ.
- ✓ Το 74% έκρινε ότι οι εκπαιδευτές κάλυψαν πλήρως τις ανάγκες τους και το 21% ότι τις κάλυψαν σε μεγάλο βαθμό
- ✓ Ως προς τη λειτουργικότητα της ηλ. πλατφόρμας (moodle), το 57% θεώρησε ότι κάλυψε πλήρως τις ανάγκες του μαθήματος, ενώ ένα ποσοστό 23% θεώρησε ότι η πλατφόρμα κάλυψε αρκετά καλά τις ανάγκες.
- ✓ Το εκπαιδευτικό υλικό ήταν κατάλληλο για τις ανάγκες του μαθήματος: το 81% δήλωσε πάρα πολύ ευχαριστημένο, ενώ
- ✓ ένα ποσοστό της τάξης του 17% απάντησε ότι ήταν πολύ ευχαριστημένο.



6. Αποτελέσματα έρευνας (2/2)

Η αξιολόγηση των διαδικτυακών μαθημάτων του ΔΚΕΕ μέχρι τώρα έδειξε ότι:

- ✓ Η διαχείριση του χρόνου από πλευράς των εκπαιδευτικών έδειξε ότι το 48% διαχειρίστηκε τον χρόνο του πάρα πολύ αποτελεσματικά, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 29% απάντησε πολύ αποτελεσματικά.
- ✓ Ως προς τη επανάληψη της λειτουργίας των μαθημάτων για άλλους εκπαιδευτικούς, το 87% δήλωσε ότι θα το σύστηνε οπωσδήποτε σε άλλους εκπαιδευτικούς.

Ως προς την επισκεψιμότητα της πλατφόρμας παρατηρήθηκε ότι, κατά μέσον όρο, οι επιμορφούμενοι σε ένα 15μερο μάθημα επισκέφτηκαν 748 φορές τις σελίδες του μαθήματος, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 63% επισκέπτονταν τον μάθημα μέχρι και 3 μήνες μετά την ολοκλήρωσή του.



Σας ευχαριστώ!

